

Smith, B. R. (2012). *Shakespeare and Masculinity*. Oxford: Oxford University Press.
Дейнека, С.О. (2024). Битва при Акції як лімінальна ситуація в “Антонії і Клеопатрі” Вільяма Шекспіра. *Література й історія : матеріали Всеукраїнської наукової конференції (14–15 листопада 2024 р.)* (с. 99-101). Запоріжжя: Запорізький національний університет.
Шекспір, В. (1986). Антоній і Клеопатра (с. 416-526). *В. Шекспір. Твори в шести томах*. Том 5. Київ : Дніпро.

Svitlana Deineka

Shevchenko Institute of Literature of National Academy of Sciences of Ukraine
Erotic vs. Political in William Shakespeare's *Antony and Cleopatra*

The article deals with the confrontation between the political and private life of Mark Antony in William Shakespeare's play Antony and Cleopatra.

Key words: *Shakespeare, Antony and Cleopatra, erotic, private, political, social, liminal, liminality, gender studies.*

Друкарь І. С.

Криворізький державний педагогічний університет
Науковий керівник – канд. філол. наук, доц. Федоряка Л. Д.
<https://doi.org/10.33989/pnpu.791.c3245>

Шекспірове кохання: концепт ЛЮБОВ у сонетарії поета

Вільям Шекспір є одним з найвідоміших англійських поетів, драматургів та акторів епохи Відродження. Його вважають одним із найбільших майстрів світової літератури. Він є автором 17 комедій, 10 історичних хронік, 11 трагедій, 5 поем та циклу сонетів. Вільям Шекспір також вважається національним героєм та одним з символів Англії як елизаветинської епохи, так і нашого часу. Його твори були перекладені більш ніж на 50 мов світу і вивчаються майже в кожному навчальному закладі.

Поет народився 23 квітня 1564 року в місті Стратфорд-на-Ейвоні, що знаходиться в Англії, у родині ремісника та торговця вовною. Його родина вважалася заможною в той час. Його батько плідно працював, брав активну участь у справах місцевої громади, а матір належала до однієї з найдавніших родин Англії та мала дворянський титул. “Маленький Вільям відвідував класичну середню школу, де вивчав латинську та грецьку мови, літературу та історію. Спілкуючись з містянами, поет отримав безцінні знання з англійського фольклору. Коли Вільяму Шекспіру виповнилося 15 років, його батько розорився, тож юнакові довелося самому заробляти на своє життя. Він вирішив спробувати себе у ролі помічника шкільного вчителя” (Akroyd, 2006, p. 39-41).

Коли Шекспіру виповнилося 18 років, він одружився з дочкою одного з заможних поміщиків – Енною Гетевей. Вона була на 8 років старшою, тому деякі вчені вважають, що їх шлюб відбувся не через те, що вони кохали одне одного, а через той факт, що Енн була вагітна. “В подружжя народилися троє дітей. Першою народилася донька Сюзен, а через деякий час народилися близюнки – Гамнет та Джудіт. Коли Вільяму виповнилося 23 роки, він поїхав працювати до Лондона, залишивши свою родину у рідному містечку” (Akroyd, 2006, p. 75-76).

В. Шекспір не повертався до своєї родини протягом багатьох років. У 1612 році, за 4 роки до своєї смерті, поет приїхав назад до Стратфорда, де провів свої останні роки життя. 23 квітня 1616 року Вільям Шекспір помер через “можливу хворобу, про що свідчить його нерозбірливий почерк при підписанні заповіту” (Akroyd, 2006, p. 351).

Поет відомий своєю збіркою сонетів, яка налічує 154 сонети на різні теми: кохання та зрада, краса та молодість, час та смерть. Сонетарій поділяється на два основні тематичні блоки: перші 126 сонетів адресовані юному другу, тоді як решта 28 зосереджені на образі “смаглявої леді”. Точна ідентифікація цих персонажів залишається загадкою. Серед гіпотез щодо молодого друга найчастіше згадуються граф Саутгемптон і граф Пембрук – відомі меценати й покровителі мистецтва. “Існує також припущення, що початкові сонети могли бути написані на замовлення з метою звеличення цього друга та спонукання його до продовження роду через одруження” (Duncan-Jones, 1997, p. 26).

Сонети 127-152 присвячені “смаглявій леді”, особистість якої досі є великою загадкою для літературознавців. Дехто вважає, що Шекспір писав про Чорну Люсі, жінку, яка жила в лондонському районі Клеркенуелл в борделі, власником якого був Джілберт Іст, який конкурував з Вільямом Шекспіром. На думку інших науковців, “поет присвятив цю частину сонетів Ємілії Ланьєр. Вона походила з родини придворних музикантів і вона підходить під опис жінки, що грає на верджинелі в сонеті 128” (Duncan-Jones, 1997, p. 460). На відміну від традиційної петрарківської ідеалізації жінки, Шекспір зображує свою музу в реалістичному, навіть критичному світлі. У цих сонетах звучать теми пристрасті, ревності і зради. Жінка одночасно вабить і відштовхує поета, викликаючи глибокі душевні муки. Її характер і вчинки підсилюють драматичність збірки, додаючи їй більшої емоційної напруги. Цей блок демонструє внутрішній конфлікт поета, що балансує між коханням і розчаруванням.

Сонети 153 та 154 – це кульмінація циклу, присвяченого “смаглявій леді”, які завершує розповідь про складні, суперечливі почуття поета до цієї жінки.

Концепт КОХАННЯ у сонетах Вільяма Шекспіра є одним із ключових мотивів його поетичної творчості. Його сонети розкривають різні грані цього почуття – від захоплення і пристрасті до сумнівів, болю та розчарування. Шекспір не лише оспівує любов як високе і піднесене почуття, а й показує її складність, суперечливість і багатогранність. Кохання у його сонетах постає як сила, яка може бути водночас благословенням і прокляттям. Це почуття здатне дарувати щастя і водночас знищувати людину зсередини, що підкреслює його двоїсту природу.

У сонеті 152 Шекспір оголює глибини емоційної кризи, що виникає через зраду, брехню та внутрішній конфлікт між почуттями і моральними принципами. Цей сонет не просто виражає гірке розчарування, а перетворює його на самокритику і духовну сповідь.

Центральна тема сонета – зрада. Шекспір звинувачує кохану у подвійному порушенні клятв: як у зраді їхніх стосунків, так і в порушенні подружньої вірності. Він прямо говорить:

“Ти і мені брехню говориш вічі,

І честь подружню топчеш у багно” (Шекспір, 1966, с. 182).

Однак, ключова особливість цього твору полягає в тому, що поет не обмежується звинуваченнями на адресу жінки. Поет відкрито говорить про те, що порушував клятви багато разів, тому він визнає, що і сам винний, і його зрада – не менш глибока.

“Та за подвійну зраду і наругу

Я докорять тобі не маю прав” (Шекспір, 1966, с. 182).

Сонет 152 набуває філософського звучання через роздуми про істину та її спотворення. Шекспір досліджує межу між правдою і брехнею, підкреслюючи, як легко людина може спотворити істину заради власних емоційних потреб. Поет розмірковує, що він і його кохана однаково винні у моральному падінні, адже перетворили свої стосунки на дзеркало людської слабкості й недосконалості. Ліричний герой визнає свої гріхи й слабкості, водночас викриваючи брехливість коханої. Він говорить про обопільну зраду, що не тільки руйнує довіру, а й кидає виклик моральним нормам. Червоною ниткою крізь сонет проходить думка про те, що любов може спотворювати сприйняття дійсності, примушуючи людину закривати очі на істину. Незважаючи на це, ліричний герой не припиняє кохати, демонструючи, що справжнє почуття здатне долати навіть найглибші розчарування.

У сонеті також простежується думка про руйнівну силу пристрасті. Кохання, яке у попередніх сонетах описувалося як піднесене почуття, у 152-му постає джерелом брехні, сліпоти й зради. Це кохання водночас величне і руйнівне, адже воно спонукає поета до зради власних моральних принципів.

У сонеті 18 Вільям Шекспір звертається до теми кохання та краси, оспівуючи її у вічному протиставленні плинності часу. На відміну від сонета 152, у якому розкриваються болючі сторони любові — зрада, моральний занепад і самокритика, – у 18-му сонеті поет змальовує кохання як ідеальну, вічну силу, що здатна протистояти руйнівному впливу часу.

Сонет починається з риторичного питання: “Чи порівняти тебе до літнього дня?”, що одразу задає тон роздумів про красу та її нестійкість. Поет до висновку, що його коханий (або кохана) прекрасніший за літній день, адже літня погода мінлива: сонце може бути надто спекотним або прихованим за хмарами, вітер може зірвати ніжні пелюстки троянд. У цьому образі краси природи простежується натяк на скороминущість людського життя. Проте автор наголошує, що, на відміну від природної краси, краса його адресата буде невіддільна часу, бо вона зафіксована у віршах:

“Але твоя краса не згасне зроду,

Й тій смерті не закрий світлий день...” (Шекспір, 1966, с. 48).

У цьому контексті Шекспір підносить силу поезії як інструмент безсмертя. Він стверджує, що поки існують люди, які читають його вірші, доти житиме і краса його коханого:

“Доки люди дихають, очима бачать,
Житиме й віри цей, і життя тобі дасть” (Шекспір, 1966, с. 48).

Сонет 18 є своєрідною антитезою пізнішим сонетам, зокрема 152-му, у якому любов виявляється джерелом страждання, сумнівів і моральної деградації. Тут же вона постає як щось ідеальне, позбавлене недоліків, здатне перемогти смерть та забуття. Якщо в сонеті 152 кохання сприймається як сила, що руйнує моральні межі, то в 18-му воно стає символом вічної гармонії.

Отже, аналізуючи концепт КОХАННЯ у кількох сонетах В. Шекспіра, можна зробити висновок, що він не є однозначним і статичним. Любов у його сонетах постає багатогранною: від ідеальної, піднесеної краси до болючих переживань і зради. Шекспір не лише захоплюється любов'ю як особливим емоційним станом, а й аналізує її, демонструючи її мінливу природу. Він визнає, що кохання може бути як джерелом щастя, так і причиною страждань. Однак саме ця багатозначність робить його сонети унікальними: вони не лише передають емоційний досвід автора, а й змушують читача замислитися над сутністю цього почуття. Від ідеалу до розчарування, від пристрасності до розпачу — Шекспір розкриває кохання у всіх його проявах, що робить цей концепт центральним у його поезії.

Література

Шекспір, В. (1966). *Сонети* (Д. Паламарчук, пер. з англ.). Київ: Дніпро.

Akroyd, P. (2006). *Shakespeare: A Biography*. London: Vintage.

Duncan-Jones, K. (1997). *Shakespeare's Sonnets*. London: Arden Shakespeare.

Iryna Drukar

Kryvyi Rih State Pedagogical University

Shakespearean Love: The Concept of LOVE in Poet's Sonnets

The study explores the concept of LOVE in William Shakespeare's sonnet cycle. It examines themes of idealized beauty, passionate devotion, betrayal, and inner conflict, highlighting the duality of love as both an uplifting and destructive force. A comparative analysis of Sonnet 18 and Sonnet 152 reveals the author's evolving perspective on love, from eternal admiration to deep emotional turmoil.

Key words: William Shakespeare, love, sonnet, betrayal, poetic expression.

Маслова Д. А.

Державний Університет “Житомирська політехніка”

Науковий керівник – канд. філол. наук Канчура Є. О.

<https://doi.org/10.33989/pnpu.791.c3246>

Класика англійської дитячої поезії *Mother Goose* в українських перекладах

Збірка забавлянок (nursery rhymes) *Mother Goose* – основа англomовної дитячої літератури, коріння якої сягає у XVII століття (Оріє & Оріє, 1951, с. 6). Вона містить різноманітні пісні та вірші, які передавались з уст в уста і стали частиною культурного коду англomовних народів, сформувавши засади національної дитячої літератури. Точне походження терміна залишається невизначеним, вперше він з'являється у французькій літературі XVII століття. Згодом словосполучення “Матінка Гуска” стало асоціюватися з англomовними